

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет

Національна академія наук України
Інститут філософії ім. Григорія Сковороди

Український філософський фонд

Sententiae

Науковий журнал

Виходить двічі на рік

Заснований у червні 2000 року

XXXIV 1'
2016

Вінниця
ВНТУ
2016

Редакційна колегія:

- Геннадій Аляєв (Полтава)
- Андрій Баумейстер (Київ)
- Ольга Гомілко (Київ)
- Абдусалам Гусейнов (Москва, Росія)
- Отфрід Гьофе (Гюбінген, Німеччина)
- Доменік Декот (Клермон-Феран, Франція)
- Іван Іващенко (Гале, Німеччина)
- Сергій Йосипенко (Київ)
- Саймон Кричлі (Нью Йорк, США)
- Барбара Касен (Париж, Франція)
- Олексій Панич (Київ)
- Сергій Пролєєв (Київ)
- Володимир Ратніков (Вінниця)
- Сергій Секундант (Одеса)
- Віталій Терлецький (Київ)
- Марина Ткачук (Київ)
- Олександр Філоненко (Харків)
- Олег Хома (Вінниця), *Головний редактор*
- Юрій Чорноморець (Київ)

Редакція:

*Заступник головного редактора
з міжнародного співробітництва*

Микола Прадівляний

Помічники головного редактора

Ірина Головащенко

Зоріслав Макаров

Анатолій Теклюк

Відповідальний секретар

Ельвіра Чухрай

Зав. редакцією

Всеволод Кузнєцов

Видання засноване за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» і видавництва **Пор-Рояль** (Київ).

Реферується в міжнародній наукометричній базі даних Index Copernicus.

Sententiae є спільним виданням Вінницького національного технічного університету, Інституту філософії НАН України та Українського філософського фонду.

Друкується за рішенням Вченої ради ВНТУ, протокол № 12 від 28.04.2016 р. і Вченої ради Інституту філософії НАН України протокол № 5 від 17.05.2016 р.

Свідоцтво про реєстрацію – КВ 20664-10464 ПР від 18.04.2014, попереднє свідоцтво про реєстрацію – КВ № 4232 від 23.05.2000

Постановою Президії ВАК України № 5-05/4 від 11.04.2001 часопис Sententiae визнано фаховим виданням за спеціальністю «Філософія», Перереєстрацію затверджено рішенням Колегії МОН України, наказ № 1081 від 29.09.2014.

Контакти:

Тел.: +38 0432 59-84-98 (Вінниця)
+38 044 229-16-70 (Київ)

e-mail: sententiae2000@gmail.com

Поштові адреси:

SENTENTIAE, кафедра філософії,
ВНТУ, вул. *Хмельницьке шосе*, 95,
Вінниця, 21021, Україна

SENTENTIAE, Український філософський фонд, вул. *Трьохсвятительська*, 4, кімн. 321, Київ, 01001, Україна

ЗМІСТ

СТАТТІ

Тема числа: КАНТ І АНАЛІТИЧНА ФІЛОСОФІЯ	6	Іван Іващенко (Гале, Німеччина) <i>Проблема епістемічного статусу правил: Вілфрід Селарс про матеріальні правила висновування</i>
	25	Віктор Козловський (Київ) <i>Стросон і Кант: дескриптивна метафізика як концептуальна передумова аналізу «Критики чистого розуму»</i>
	42	В'ячеслав Циба (Ніжин) <i>Концептуальність споглядання: Селарс добудовує Кантову епістемологію</i>
СЕРЕДНЬОВІЧНА ФІЛОСОФІЯ	61	Rostislav Tkachenko (Leuven, Belgium) <i>A Thomistic Untranslatable: a Conceptual Analysis of Aquinas' Doctrine of Transubstantiation</i>
РАННЬОМОДЕРНА ФІЛОСОФІЯ	80	Сергей Секундант (Одеса) <i>Формирование философского понятия системы: Бартоломей Кеккерман</i>
ФІЛОСОФІЯ XVIII СТОЛІТТЯ	95	Олег Перепелиця (Харків) <i>Порно(у)топія маркиза де Сада: «Філософія в будуарі» vs «Бенкет»</i>
ПАНОРАМА	111	Оксана Йосипенко (Київ) <i>«Той самий» проти «ішого»: постмодерністська інтерпретація й історико-філософський коментар</i>
	124	Ігор Пасічник (Львів) <i>К'сркегорове поняття естетики та Александер Готліб Баумгартен</i>
ІНСТРУМЕНТАРІЙ	132	Лариса Довга (Київ) <i>Поняттєвий апарат у дискурсі українських церковних інтелектуалів XVII ст.: до постановки проблеми</i>

ДИСКУСІЇ

144	Олексій Панич (Київ) <i>У пошуках спільного блага (роздуми над книгою Андрія Баумейстера «Буття і благо»)</i>
161	Всеволод Кузнецов (Винниця) <i>Просвещение и медиация (размышления над книгой Олега Перепелицы «Медиумы просвещения: обценные отклонения»)</i>
169	Віталій Терлецький (Київ) <i>Межі й можливості методу дослідження констеляцій</i>

РЕЦЕНЗІЇ

179	Ярослава Стратій (Київ) <i>Нотатки на берегах дослідження: Лариса Довга. Система цінностей в українській культурі другої половини XVII ст. (на прикладі теоретичної спадщини Інокентія Гізеля). Київ-Львів: Свічадо, 2012, 344 с.</i>
-----	---

НОВІ ВИДАННЯ

195	Максим Яременко (Київ) <i>Видання вибраних творів Інокентія Гізеля</i>
Реферати	199
Рефераты	206

Sententiae

Publishers: Vinnytsia National Technical University, Skovoroda Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine, Ukrainian Philosophical Foundation

The Journal was founded in June 2000 with the assistance of International Renaissance Foundation and publishing company “Port-Royal” (Kyiv)

Biannual publication

Website www.sententiae.vntu.edu.ua

ISSN 2075-6461 (print) ISSN 2308-8915 (online)

Focus and scope: Sententiae is peer-reviewed journal that publishes original research articles as well as review articles in all areas of the History of Philosophy

Aims and priorities: History of Philosophy (general); History of the particular philosophical doctrines; History of Ukrainian and East-European Philosophy; Methodology of the History of Philosophy; Philosophical Translation and Untranslatability; History of Philosophical Terminology and of Intellectual Lexis

The Editorial Team

Editor in Chief **Oleg Khoma**, Vinnytsia National Technical University (Ukraine) quid2anim@gmail.com

Editorial Board:

Gennadiy Aliaiev, Y. Kondratyuk National Technical University (Poltava, Ukraine) gealyaev@mail.ru

Andrii Baumeister, T. Shevchenko Kyiv National University (Ukraine) andrejbaumeister@ukr.net

Barbara Cassin, CNRS (Paris, France) barbara.cassin@wanadoo.fr

Yuriy Chornomorets, National Pedagogical Dragomanov University (Kyiv, Ukraine)

palamist@gmail.com

Simon Critchley, The New School for Social Research, Philosophy Department (New York, USA)

CritchS@newschool.edu

Dominique Descotes, Blaise Pascal International Centre, Blaise Pascal University (Clermont-Ferrand, France) Dominique.DESCOTES@univ-bpclermont.fr

Olexander Filonenko, V.N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine) afilonenko@yandex.ru

Ivan Ivashchenko, Martin-Luther-University of Halle-Wittenberg (Germany) transzendental-ist@gmail.com

Olga Gomilko, Skovoroda Institute of Philosophy, NAS of Ukraine (Kyiv, Ukraine) olga.gomilko@gmail.com

Abdusalam Guseinov, Institute of Philosophy, Russian Academy of Sciences; Moscow State University (Moscow, Russia) guseinov@iph.ras.ru

Otfried Höffe, Eberhard Karl's University (Tübingen, Germany) sekretariat.hoeffe@uni-tuebingen.de

Oleksiy Panych, Scientific Edition Association “Spirit and Letter” (Kyiv, Ukraine) panych@yahoo.com

Serghii Proleev, Skovoroda Institute of Philosophy, NAS of Ukraine (Kyiv, Ukraine) uffon@ukr.net

Volodymyr Ratnikov, Vinnytsia National Technical University (Ukraine) sozon1948@mail.ru

Sergiy Secundant, I. I. Mechnikov Odessa National University (Ukraine) secund@inbox.ru

Marina Tkachuk, National University “Kyiv-Mohyla Academy” (Ukraine) mltkachuk@gmail.com

Vitali Terletsky, Research Institute of Ukrainian Studies (Kyiv, Ukraine) terletsky.vm@gmail.com

Sergiy Yosypenko, Skovoroda Institute of Philosophy, NAS of Ukraine (Kyiv, Ukraine) serge.yosypenko@ukr.net

Contact information

Rights & Permissions: **Mykola Pradivianni**, *Deputy Chief Editor on International Cooperation* nickddfs@yahoo.com

Subscription: **Vsevolod Kuznetsov**, *Managing editor*, kuznetsov.v@vntu.edu.ua

Journal “Sententiae”, 95, Khmelnytske shose, Vinnytsia, 21021, Ukraine

Tel. +380 (432) 598-498

e-mail: sententiae2000@gmail.com

TABLE OF CONTENTS

ARTICLES

Topic of the Issue	6	Ivan Ivashchenko (Halle, Germany) <i>The Problem of the Epistemic Status of Rules: Wilfrid Sellars on the Material Rules of Inference</i> [UKR]
<i>KANT AND ANALYTIC PHILOSOPHY</i>	25	Viktor Kozlovskiy (Kyiv) <i>Strawson and Kant: Descriptive Metaphysics as Conceptual Background for the Analysis of "Critique of Pure Reason"</i> [UKR]
	42	Vyacheslav Tsyba (Nizhyn) <i>Conceptuality of the Intuition: Sellars completes Kant's Epistemology</i> [UKR]
<i>MEDIAEVAL PHILOSOPHY</i>	61	Rostislav Tkachenko (Leuven, Belgium) <i>A Thomistic Untranslatable: a Conceptual Analysis of Aquinas' Doctrine of Transubstantiation</i> [ENG]
<i>EARLY MODERN PHILOSOPHY</i>	80	Sergiy Secundant (Odesa) <i>Formation of the Philosophical Concept of System: Bartholomäus Keckermann</i> [RUS]
<i>18th-CENTURY PHILOSOPHY</i>	95	Oleh Perepelytsia (Kharkiv) <i>Porno(u)topia of Marquis de Sade: "Philosophy in the Bedroom" vs "Symposium"</i> [UKR]
<i>PANORAMA</i>	111	Oxana Yosypenko (Kyiv) <i>"The Other" against "the Same": Postmodern Interpretation and Historico-philosophical Commentation</i> [UKR]
	124	Ihor Pasitschnyk (Lviv) <i>Kierkegaard's Concept of the Aesthetics and Alexander Gottlieb Baumgarten</i> [UKR]
<i>TOOLS</i>	132	Larysa Dovga (Kyiv) <i>The conceptual Apparatus in the Discourse of Ukrainian church Intellectuals of the 17th century: towards the Problem Statement</i> [UKR]

DISCUSSIONS

	144	Oleksiy Panych (Kyiv) <i>In Search of a Common Good (Reflections on Andrii Baumeister's Book "Being and Good")</i> [UKR]
	161	Vsevolod Kuznetsov (Vinnytsya) <i>Enlightenment and Mediation (Reflections on the Book "Mediums of the Enlightenment: Obscene Deviation" by Oleh Perepelytsia)</i> [RUS]
	169	Vitali Terletsky (Kyiv) <i>Boundaries and Possibilities of the Constellation Research Method</i> [UKR]

REVIEWS

	179	Yaroslava Stratii (Kyiv) <i>Review Notes: Larysa Dovga. The Value System of Ukrainian Culture in the second half of the 17th century (after the Example of the Innokentiy Gizel's Theoretical Heritage). Kyiv, 2012, 344 p.</i> [UKR]
--	-----	--

NEW EDITIONS

	195	Maksym Yaremenko (Kyiv) <i>Edition of Innokentiy Gizel's selected works</i> [UKR]
Abstracts [UKR]	199	
Abstracts [RUS]	206	

Наукове видання

SENTENTIAE

XXIV

(№ 1 / 2016)

Редактор *Володимир Стерденко*

Коректори *Всеволод Кузнєцов, Ельвіра Чухрай*

Дизайн обкладинки *Андрія Шубіна*

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації:
КВ 20664-10464ПР від 18.04.2014 р.

Підписано до друку 01.06.2016 р. Папір офсетний.
Формат 29,7×42 ½. Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Умовн. друк. арк. 24,95.
Наклад 100 пр. Обл.-вид. арк. 23,12. Зам. № 2016-151.

Видавець і виготовлювач —
Вінницький національний технічний університет,
Комп'ютерний інформаційно-видавничий центр.
Головний корпус ВНТУ, к. 114, Хмельницьке шосе, 95,
м. Вінниця, 21021.

Тел. (+380 432) 59-85-32

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009 р.

Інформація для авторів

- Редколегія приймає до розгляду тексти *будь-якої історико-філософської тематики*: статті (в т.ч. полемічні), переклади, архівні джерела, рецензії, огляди книг і наукової періодики, інформацію про події у царині історії філософії;
  - **фактом подання матеріалу в *Sententiae* автор висловлює згоду з чинними в нашому журналі редакційною політикою, етичними принципами рецензування й редагування статей, політикою відкритого доступу, Положеннями про авторські права та про конфіденційність** <http://sententiae.vntu.edu.ua/index.php/sententiae/about>
  - рішення щодо можливості прийняття до друку здійснюється за результатами «подвійного сліпого» рецензування;
  - матеріали подаються електронною поштою sententiae2000@gmail.com або через сайт журналу <http://sententiae.vntu.edu.ua/index.php/sententiae/information/authors>;
  - **технічні вимоги до тексту**:
орієнтовний обсяг 20–22 тис. знаків; *мови* українська, англійська, французька, німецька, російська; *формат* Word, RTF; *шрифт* Times New Roman, *кегль* 14, *інтервал між рядками* 1,5;
  - **оформлення посилань**:
    - наприкінці статті наводиться нумерований алфавітний список цитованої літератури згідно з форматом APA (зразки оформлення літератури за цим форматом див., наприклад, тут: <http://liu.cwp.libguides.com/citapa> ; можна також скористатися сервісом створення списків літератури з текстового редактора Microsoft Word);
    - посилання в тексті подаються у квадратних дужках і містять:
прізвище автора (редактора, укладача тощо; при наявності кількох авторів, наводиться лише прізвище першого і символ ...) з відповідної позиції у списку літератури / пробіл / **рік видання** / двокрапка / пробіл / **номер сторінки** (або діапазон номерів через тире)
  - зразок оформлення посилання**: [Аристотель 2010: 286], [Aristotle 2008: 17-18];
  - якщо на один рік припадає кілька видань одного автора, цитованих у статті, то у списку літератури такі джерела розташовуються за алфавітом, а після року видання (в т.ч. й у посиланні) слід ставити відповідну літеру латинського алфавіту, починаючи з а (наприклад, 1990a, 1990b, 1990c тощо);
  - зразок оформлення посилання**: [Аристотель 2010a: 286], [Aristotle 2010c: 17-18];
  - у посиланнях на твори, наведені у списку літератури без зазначення автора (збірники, енциклопедії тощо), слід замість прізвища автора наводити перші слова заголовку цитованого видання; якщо фраза виявляється зовеликою чи неприйнятною з інших причин, можна при першому цитуванні запровадити аббревіатуру, описавши її у примітці, й надалі послуговуватися саме аббревіатурою;
  - зразок оформлення посилання**: [Філософський енциклопедичний 2002: 234-235] або [ФЕС 2002: 234-235];
  - якщо видання не має автора, але на офіційній сторінці вказано укладача, відповідального редактора тощо, їх можна наводити замість автора, вдаючись до відповідних позначок за стандартом APA: (Укл.), (Ред.) тощо;
  - за наявності канонічних видань класичних творів із загальноприйнятою пагінацією, краще посилатись на неї, а не на сторінку того чи іншого видання;
  - примітки подаються внизу сторінки або після основного тексту перед списком літератури;
- **при цитуванні слід уникати подвійного перекладу**;
- бажано посилатися на оригінали цитованих іншомовних першоджерел або принаймні зіставляти використовувані переклади з цими оригіналами;
- **статті не розглядатимуться Редколегією, якщо до них не буде додано**:
- 1) короткий опис їхньої наукової новизни; 2) анотацію (українською, англійською та російською мовами, 100-250 слів); 3) переклад назви статті англ. та рос. мовами; 4) перелік ключових слів (укр., рос., англ. мовами; ключові слова відокремлюються крапкою з комою);
- **автори статей також мають подати про себе такі дані**:
- українською, російською та англійською мовами: прізвище, ім'я та по батькові; науковий ступінь, учене звання (за наявності); місце основної роботи, посада;
  - номер телефону, e-mail та (мовою статті) адреса і сфера наукових інтересів.

Instructions to authors

- The Editorial Board considers the texts on *all aspects of the history of philosophy*: articles (including polemical), translations, archival sources, reviews, information on events in the field;
- **By submitting his/her paper to “Sententiae”, the author agrees with our magazine’s Editorial Policy, Ethics and Order of Peer-reviewing, Principles of Open Access, Regulations of Copyright and Privacy, Publication Malpractice Statement** <http://sententiae.vntu.edu.ua/index.php/sententiae/about>;
- The peer-reviewing procedure at “Sententiae” is “double-blind”;
- Authors may submit their papers via e-mail sententiae2000@gmail.com or via our website <http://sententiae.vntu.edu.ua/index.php/sententiae/information/authors>;
- **Requirements to the texts submitted for publication:**
  - 20.000-22.000 characters; DOCX, DOC or RTF format; Times New Roman, 14; line spacing: 1.5;
  - Papers should match **APA** citation style (6th edition);
  - **Sample of reference in the text:** [Aristotle 2008: 17-18];
- Quotations should avoid **double translation** (translation from translation) whenever possible;
- When referring to non-English texts, it is desirable to use their canonical editions in the original language, or at least to compare their English translations with the text of these canonical editions;
- An abstract of about 100-250 words will be required for publication;
- Authors should indicate their research degree and academic title (if any), the main place of employment, position, and specify the field(s) of their research interests.